

DET KONGELIGE SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Saksbehandler, innvalgstelefon
Brita Ottem, 22 24 81 33

Vår dato
18.04.2002
Deres dato

Vår referanse
02/690 008.1
Deres referanse
2001/2769-
P/HTE

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 DEP
0030 OSLO

HØRING AV FORSLAG OM ENDRINGER I PLAN- OG BYGNINGSLOVEN – TIDSFRISTER I PLANBEHANDLINGEN

Vi viser til Miljøverndepartementets brev av 04.03.02 med vedlegg.

Av koordineringshensyn har vi bedt Vegdirektoratet, Jernbaneverket og Luftfartsverket sende sine uttalelser til Samferdselsdepartementet. Vi har mottatt merknader fra Vegdirektoratet og Jernbaneverket, jf. vedlagte kopi av brev av hhv. 15.04.02 og 11.04.02. Vi viser til disse for nærmere redegjørelse, men vil i korthet fremheve følgende:

Frist for behandling av private reguleringsforslag - § 30 andre ledd

I likhet med *Vegdirektoratet* mener Samferdselsdepartementet at behovet for raskere og mer forutsigbar saksbehandling må gjelde alle planforslag, ikke bare forslag som fremmes etter § 30, jf. hjemmelen Statens vegvesen har i § 9-4. Hjemmelen for planforslaget bør ikke være avgjørende for prioritering av kommunens saksbehandling.

Som påpekt i *Jernbaneverkets* brev har Miljøverndepartementet ved en rekke anledninger vært anmodet om å likestille veg- og jernbanemyndighetene mht. hjemmel til å utarbeide og fremme planer. I motsetning til vegmyndighetene, er jernbanemyndighetene heller ikke listet opp i §§ 70 og 95.

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Kontoradresse

Org.: 972 417 904

Telefon
Sentralbord: 22 24 90 90
Se saksbehandlers
innvalgsnr.

Telefax
22 24 56 08 Avd.
22 24 95 70 Arkiv

Fristen for førstegangsbehandling kan medføre at kommunen må foreta en grundigere behandling av planforslaget fram mot andregangsbehandling. Vi er enig med *Vegdirektoratet* i at dette kan føre til redusert effektivitet. *Jernbaneverket* påpeker også at det kan innebære en forskyvning av problemet når det gjelder kontroversielle/uønskede planer og/eller dårlig kapasitet. Vi slutter oss til at direktoratets forslag til tekst til slutt under pkt. 2.2 tas inn i kommentarene til bestemmelsene.

Rapporteringsordning for reguleringssaker som tar lang tid - § 27-1 nr. 2 første ledd

Både *Vegdirektoratet* og *Jernbaneverket* er positive til ordningen, men direktoratet stiller seg tvilende til om det er hensiktsmessig å ha en slik bestemmelse i selve lovteksten. Samferdselsdepartementet har for sin del ingen sterke synspunkter på dette.

Frist for kommunestyrebehandling av reguleringsforslag - § 27-2 nr. 1

Jernbaneverket vurderer ordningen som positiv og *Vegdirektoratet* har ingen merknader. Samferdselsdepartementet har for egen del ingen merknader.

Frist for innsigelse til reguleringsplan og bebyggelsesplan - § 27-2 nr. 2 andre ledd og § 28-2 fjerde ledd

Som en konsekvens av innføring av frist for å komme med innsigelse bør det legges større vekt på planmyndighetenes frist til å involvere berørte statlige fagmyndigheter og andre innsigelsesmyndigheter fra et tidlig tidspunkt i planprosessen, jf. *Vegdirektoratets* uttalelse.

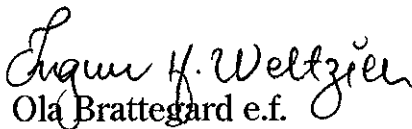
Jernbaneverket er enig i at fordelene ved forslaget er større en ulempene, men understreker at fristen må ses i sammenheng med og knyttes til fristen for kommunestyrebehandling av reguleringsplanforslag. Det er behov for en prosess der partene holdes orientert om utviklingen og får anledning til ytterligere kommentar/gjenta innsigelsen ved endringer i planen. *Jernbaneverket* anbefaler at muligheten for å sikre vesentlige statlige interesser gjøres gjeldende helt fram til kommunestyrets behandling av planforslaget.

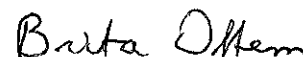
Vegdirektoratet mener det i kommentarene til bestemmelsen er behov for nærmere omtale av innsigelsesadgangen ved endring av planforslag etter at forslaget har vært lagt ut til offentlig ettersyn. Det kan være situasjoner der endringer gjør det nødvendig å legge planforslaget ut til offentlig ettersyn på nytt, og endringer der berørte får anledning til å uttale seg til endringen før vedtak treffes. *Vegdirektoratet* mener adgangen til å fremme innsigelse innen den nye fristen ikke er tvilsom i det første tilfelle, og at det må tas stilling til om det er adgang til å fremme innsigelse eller kun klage i det andre tilfellet.

Vegdirektoratet påpeker også at det kan være behov for nærmere omtale av muligheten til å gi innsigelse til bebyggelsesplaner i tilfeller der innsigelsesmyndigheten og kommunen er uenig om forslaget innebærer en vesentlig eller mindre vesentlig endring. Direktoratet mener det bør være anledning til å fremme innsigelse til forslag til bebyggelsesplan innen fristen som er satt for merknader ved utleggelse av forslaget til offentlig ettersyn.

Samferdselsdepartementet slutter seg til Jernbaneverkets og *Vegdirektoratets* merknader.

Med hilsen

for Ola Brattegård e.f.

Brita Ottem

Vedlegg

Kopi: Jernbaneverket (02/759)
Vegdirektoratet (ref. 2002/00484)

Jernbaneverket
Hovedkontoret

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep.
0030 OSLO

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	
AVD./SEK.: VS	S.BEH.: 80
15 APR. 2002	
S.NR.: 02/ 690-3	
ARKIV: 008.1	AVSKREVET

Henvendelse til: Jan Petter Ødegaard
Tlf: 22 45 51 29
Faks: 22 45 54 99
E-post: Jan.Petter.Odegaard@JBV.no

Dato: 11 APR 2002
Saksref.: 02/759 i 008
Deres ref.: 02/690 008.1
Vedlegg:

HØRING: FORSLAG OM ENDRINGER I PLAN- OG BYGNINGSLOVEN - TIDSFRISTER I PLANBEHANDLINGEN

Vi viser til brev av 06.03.02.

Vi har også forelagt forslaget til regionene for kommentar. Disse er innarbeidet i uttalelsen.

Forslaget til endringer innebærer følgende:

- Det opprettes frist for kommunens behandling av private forslag om regulering
- Det opprettes rapporteringsordning for kommunen for reguleringssaker som tar lang tid.
- Det opprettes frist for kommunestyrebehandling av reguleringsforslag
- Det opprettes frist for innsigelse til reguleringsplan og bebyggelsesplan

Endringene omfatter ikke tidsfrister for behandling av overordnede arealplaner (kommuneplaner og kommunedelplaner).

Hensikten med forslagene til endringer er å sikre en mer effektiv og forutsigelig framdrift i forhold til tiltakshaveres muligheter for å gjennomføre planlegging etter PBL.

Jernbaneverket har i forhold til dette to roller som gir litt forskjellig innfallsvinkel til spørsmålet.

Den ene rollen er i egenskap av å være ansvarlig for utvikling av statlig infrastruktur. JBV er på samme måte som andre henvist til å fremme og gjennomføre sine tiltak som har arealmessige konsekvenser etter plan- og bygningsloven.

Besøksadresse:
Stortorvet 7
Postadresse:
Boks 1162 Sentrum
0107 Oslo

Resepsjon
Hovedkontoret:
22 45 51 00

Telefaks:
22 45 54 99

Sentralbord
Jernbaneverket:
22 45 50 00

Reg.nr.:
NO 971 033 533 MVA
Bankgiro:
7694.05.01888

Den andre rollen er som forvalter av eksisterende infrastruktur. Dette innebærer å måtte ta standpunkt til den planlegging som skjer i omgivelsene for å sikre jernbanenes interesser både på kort og langt sikt.

Vi vil gi følgende kommentarer:

1 *Frist for behandling av private forslag om regulering*

Forslaget innebærer at dagens krav om at private forslag om regulering skal behandles "snarest mulig" av planutvalget i kommunen endres til "snarest mulig og innen 12 uker" og at forslagsstiller og kommunen kan avtale en annen frist. Ordningen med at det kan avtales en annen frist er foreslått for å ivareta de tilfeller der det er i alles interesse at planforslaget bearbeides og utvikles før førstegangsbehandling i planutvalget.

For oss vil dette innebære større forutsigbarhet i kommunens tidsbruk i de tilfellene der vi fremmer reguleringsforslag for private forslag etter plan- og bygningslovens (pbl) § 30. Dette vurderes generelt som en fordel.

Den foreslåtte fristen på 12 uker anses i utgangspunktet som rimelig.

På den annen side finner vi det viktig at bestemmelsen om frister gis mulighet for å tilpasses den enkelte situasjon med hensyn til planenes kompleksitet og omfang. Dette kan skje gjennom den foreslått ordningen med forhåndskomferanse og melding om oppstart av planarbeidet hvor det forutsetter at partene i denne sammenheng kommer fram til en struktur og omfang av nødvendig planarbeid. Dette åpner for en tidlig varsling av avvikende frister i forhold til de senere planfasene.

Når en Region, i egenskap av tiltakshaver for nye infrastrukturtiltak, fremmer arealplaner ihht. Plan- og bygningslovens bestemmelser (kommunedelplaner, reguleringsplaner og bebyggelsesplaner), skjer dette normalt i nært samarbeid med den aktuelle kommune og evt. andre berørte høringsinstanser. Vanligvis fungerer dette samarbeidet utmerket, men det er også gjort erfaringer av at saksbehandlingstiden til tider kan bli noe lang. Dette kan skape usikkerhet i forhold til den videre prosjektplanlegging.

Lang saksbehandlingstid skyldes etter vår oppfatning svært ofte kapasitetsproblemer i den enkelte kommune. Dette problemet kan i liten grad løses med å fastsette tidsfrister, ✓ men krever andre virkemidler. Problemstilling med hva et krav om tidsfrister vil føre til i forhold til kvaliteten på planbehandlingen og på de planer som blir vedtatt med et slikt utgangspunkt, er derfor svært vesentlig å overveie.

Vi stusser derfor noe over høringsnotatets beskrivelse av muligheten (for vegmyndighetene og på sikt antagelig også for andre offentlige utbyggere) av å kunne velge mellom å fremme reguleringsplan etter pbl § 9-4 eller etter pbl § 30 for å komme inn under tidsfristbestemmelsene. Slik vi oppfatter det, er en viktig del av innholdet i pbl § 9-4 nettopp å gi vegmyndighetene hjemmel til å legge planforslag ut til offentlig

ettersyn i egen regi og på den måten unngå å være avhengig av kommunens prioriteringer og tidsbruk i forbindelse med førstegangsbehandling.

Det påpekes i høringsnotatet at ordningen med tidsfrister kan medføre en mer tvungen situasjon for den kommunale forvaltningen, noe som kan medføre at det blir vanskeligere å prioritere viktige offentlige prosjekter framfor andre prosjekt som sendes inn. Isteden for å likestille prosjektene gjennom bruk av tidsfristene i §30, kan dette etter vår mening like gjerne avbøtes ved å utvide vegmyndighetens planleggingshjemmel i pbl § 9-4 til også å gjelde øvrige offentlige utbyggere. Ved å utvide planleggingshjemmelen i pbl § 9-4 til andre offentlige utbyggere vil slike utbyggere også ha muligheten for å unngå å belaste kapasiteten i kommunens administrasjon med håndteringen av førstegangsbehandlingen og det offentlige ettersynet.

JBV har ved en rekke anledninger bedt om, men ennå ikke fått rett til å fremme og legge ut egne planer til offentlig ettersyn og høring slik som Statens vegvesen har gjennom PBL §9-4. Dette gir at JBV som tiltakshaver inntil videre er henvist til å benytte de mulighetene som ligger i § 29 "Samarbeid mellom kommunene og offentlige etater om regulering" og § 30 "Private forslag om regulering", og eventuelt § 18 "Statlig reguleringsplan og arealdel av kommuneplan".

Hvis denne situasjonen varer ved, er det vår oppfatning at man i det videre arbeid med endringer i PBL, også ta opp de beslektede temaer rundt mulighetene for en mer forpliktende og aktiv bruk av §29, og om forpliktelser og krav til grunngiving i forhold til vedtak etter § 30 i de situasjoner planer avvises, utsttes eller prioriteres svært lavt. Tilsvarende er det interessant å få utdypet ev. muligheter for alminnliggjøring av bruk av § 18 for å bedre balansere Statens interesser i forhold til kommunalt selvstyre og (noen ganger noe snevre) lokale interesser.

(Det kan også pekes på, som en beslektet problemstilling, at Jernbaneverket heller ikke er nevnt i opplistingen av myndigheter i § 95, noe som vanskeligjør vår oppgave i forhold til å ivareta våre interesser som nabo/berørt part i forhold til byggeplaner og få sikret de forhold som også er fastlagt gjennom Jernbanelovens § 10 (og som heller ikke er nevnt i §70).)

Jernbaneverket har erfart at det forekommer også at mer "kontroversielle" planforslag kan bli liggende i kommunen i svært lang tid før saken har blitt behandlet. Dagens regelverk har så langt gitt muligheter for å trenere og utsette saker som er uønsket og/eller kontroversielle. Fra et tiltakshaversynspunkt har forslaget om tidsfrister for saksbehandlingen også den fordel at det også reduserer muligheten for å bruke uthaling av behandlingstid som et pressmiddel i forhold til å oppnå "tilleggsytelser" som f.eks. avbøtende tiltak som går utover det som er vanlig (lovfestet) norm.

2 *Rapporteringsordning for reguleringssaker som tar lang tid*

Hindringer i forhold til førstegangsbehandling for å få planer utlagt til offentlig ettersyn, kan avhjelpes til en viss grad gjennom bruk av en utvidet §9.4 eller frister ved

bruk av §30. Vi vil likevel peke på at i forhold til kontroversiell/uønskede planer og/eller dårlig kapasitet forskyves problemet bare og vil i stedet komme til syne og gi økt tidsforbruk ved behandlingen fram til annengangs-vedtaket.

I forhold til kontroll med tidsforbruket etter førstegangsvedtaket er det foreslått en rapporteringsordning.

Forslaget innebærer at det innføres en plikt for kommuneadministrasjonen å underrette planutvalget dersom det har gått mer enn 24 uker siden det ble besluttet å legge den aktuelle reguleringssaken ut til offentlig ettersyn. Underretningen bør gi en redegjørelse for hvorfor behandlingen tar tid og vil legge til rette for at administrasjonen får et mer bevisst forhold til hvorfor saksbehandlingen trekker ut. Ordningen skiller ikke mellom private og øvrige planforslag.

Antagelig vil det også gi planutvalget grunnlag for å gripe inn dersom de mener at saksbehandlingen må forseres.

Vi vurderer en slik ordning som positiv.

3 *Frist for kommunestyrebehandling av reguleringsplanforslag*

Erfaringer har også vist at planforslaget kan ha en tendens til å bli liggende og vente på kommunestyremøtene. Ofte vil behandling av planforslaget bli utsatt til neste kommunestyremøte på grunn av stor saksmengde, ferie eller lignende.

Forslaget innebærer at det innføres en lovbestemt frist på 12 uker mellom planutvalgets behandling av planforslaget etter offentlig ettersyn og kommunestyrets ferdigbehandling av saken. Dette innebærer blant annet at mekling ved eventuelle innsigelser bør gjennomføres innenfor denne fristen. Ordningen skiller ikke mellom private og øvrige planforslag.

Vi vurderer en slik ordning som positiv.

4 *Frist for innsigelse til reguleringsplan og bebyggelsesplan*

Etter dagens regler kan innsigelse fremmes helt fram til tidspunktet for kommunestyrets vedtak. Forslaget innebærer at innsigelse må fremmes innen den høringsfristen som settes for uttalelse til planen. Det foreslås ingen endringer i retten til å påklage vedtatte regulerings- og bebyggelsesplaner til fylkesmannen eller i departementets rett til å innkalle reguleringsplaner.

Høringsnotatet beskriver og drøfter ulike fordeler og ulemper ved ordningen, og departementet mener at ulempene er betydelig mindre enn fordelene.

Vi sier oss enige i dette.

Vi vil likevel understreke at den endrede fristen for innsigelse må sees i sammenheng med og knyttes til fristen for kommunestyrebehandling av reguleringsplanforslag. Bakgrunnen er at innsigelser som fremmes "for sikkerhets skyld" i de tilfeller man hos innsigelsesmyndigheten ikke har den nødvendige tid til å foreta grundige vurderinger av planen, vil forsinke det normale planforløpet og sluttbehandlingen av planen i vesentlig grad, selvom det derved oppstår økt saksbehandlingomfang.

Forslaget til tidsfrister vil forutsette at kommunen har en god dialog med berørte høringsparter og ikke spekulerer i å presse gjennom vanskelige/konfliktfylte saker som krever at høringspartene trenger tid til å sette seg grundig inn saken innen lovens minimumsfrist på 30 dager. Det er også viktig å presisere at tidsfrister må forutsettes å løpe fra det tidspunkt hvor høringsinstansen faktisk kan motta saksdokumentene.

I en del sammenhenger er innsigelsen betinget av mer begrensede forhold i planen. En vanlig praksis har vært at innsigelsen da formuleres betinget, ofte i form av et "varsel om innsigelse". Hensikten er at hvis merknader/innsigelsen tas til følge og planen endres på det aktuelle punktet, kan innsigelsen falle bort.

Hensikten i PBL med to-trinns planbehandling i planutvalget, er at det kan utføres endringer i planen i samband med planutvalgets annengangs behandling, f.eks. for å imøtekomme innkomne merknader. Det er ikke gitt at eventuelle endringer er tilstrekkelig til at den som fremmer innsigelse er villig til å la innsigelsen falle. Denne problemstillingen tilsier at det er nødvendig fortsatt å ha en prosess med mulighet for gjentakelse av innsigelsen, denne gangen da i forhold til framlegget til kommunestyrets endelige behandling. Dette betinger at høringspartene systematisk blir orientert om utviklingen i behandlingsprosessen og får anledning til å gi ytterlig kommentar/gjenta innsigelsen.

Problemstillingen med endringer i en plan etter førstegangsbehandling er ikke eksplisitt omtalt i PBL's bestemmelser, men er delvis berørt i forhold til §28-1 "Endring og oppheving av reguleringsplan". Endringer som kan sies å være vesentlige, skal legges ut til offentlig ettersyn på ny. Mindre vesentlige endringer kan vedtas direkte av planutvalget og/eller kommunestyret, men skal være forelagt eiere/festerene av berørte eiendommer til uttalelse. Det er nødvendig at dette utvides til også å omfatte de andre partene i høringsprosessen hvis retten til innsigelse skal kunne fungere nyansert. Hvis innsigelsesmuligheten begrenses kun til høringsperioden etter førstegangs behandlingen, vil resultatet ventelig bli at innsigelser lettere blir fremmet mer bastante og "for sikkerhets skyld".

Etter vår oppfatning har foreliggende forslag til endring av PBL ikke tatt fatt i denne problemstillingen.

JBV anbefaler derfor at dette punktet bearbejdes videre slik at muligheten for å sikre vesentlige statlige interesser, gitt gjennom innsigelsesretten, også i de nye bestemmelsene gjøres gjeldende helt fram til kommunestyrets behandling av planforslaget (på samme måte som det er i dag). Svaret på dette ligger etter vår mening i retning av at det etableres varslingsrutiner og mulighet for gjentatte

merknader/innsigelser, og ikke i retning av at de positive virkningene av tidsfrister svekkes.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ivar Hagland', written in a cursive style.

Ivar Hagland
Direktør Baneforvaltning

Statens vegvesen
Vegdirektoratet

Vår saksbehandler - innvalgsnr.

Tord Viggo Thorshov - 22 07 37 28

Vår dato

2002-04-15

Vårt ark. nr.

031

Vår referanse

2002/00484-003

Deres referanse

02/690008.1

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	
AVD./SEK.: VS	S.BEH.: BO
17 APR. 2002	
S.NR.: 02/690-4	
ARKIVKODE: 008.1	AVSKREVET:

Høring: Forslag om endringer i plan- og bygningsloven - tidsfrister i planbehandlingen

Vi viser til Samferdselsdepartementets brev av 6. mars hvor vi blir bedt om å kommentere Miljøverndepartementets forslag om endringer i plan- og bygningsloven. Dette konkrete forslaget har kun vært behandlet i Vegdirektoratet og ikke forelagt vegkontorene. En del av vegkontorene har imidlertid uttalt seg til bruk av frister i forbindelse med tidligere innspill til Planlovutvalget.

1. Oppsummering av Vegdirektoratets syn på forslaget

Vegdirektoratet er enig i Miljøverndepartementets målsettinger om å effektivisere planprosessen og sikre en mer forutsigbar framdrift i plansaker etter plan- og bygningsloven. Selv om vi er noe usikre på i hvor stor grad slike frister vil bidra til å oppfylle disse målsettingene, er vi positive til å innføre tidsfrister for kommunenes behandling av reguleringsplaner og for berørte myndigheters adgang til å fremme innsigelse til plansaker.

Vi er imidlertid uenig i deler av Miljøverndepartementets nærmere omtale og forklaringer av forslagene.

Når det gjelder forslaget til frister for innsigelser mener vi at det er behov for å understreke planmyndighetens plikt til å bringe berørte myndigheter tidlig inn i planprosessen. Videre mener vi Miljøverndepartementet bør si mer om innsigelsesadgangen ved endring av planforslag etter at forslaget har vært utlagt til offentlig ettersyn.

2. Frister for behandling av reguleringsforslag

Miljøverndepartementet foreslår tre lovregler om frister for behandling av reguleringsforslag:

1. Frist for førstegangsbehandling av private reguleringsforslag
2. Rapporteringsordning for reguleringssaker som tar lang tid
3. Frist for kommunestyrebehandling av reguleringsforslag

Vegdirektoratet mener at de foreslåtte bestemmelsene bør stimulere til raskere og mer forutsigbar behandling av reguleringsforslag. Vi har ingen større innvendinger mot selve lovforslagene, men vi er kritiske til deler av departementets omtale av lovforslagene.

Postadresse
Postboks 8142 Dep
0033 OSLO

firmapost@vegvesen.no

Kontoradresse
Grenseveien 92

Org.nr: 971032081

Telefon
22 07 35 00
Telefaks
22 07 37 68

Egne kontoradresser
Bruavdelingen
Grenseveien 97
Telefon 22 07 35 00
Telefaks 22 07 38 66

Vegteknisk avdeling
Gautstadalléen 25
Telefon 22 07 39 00
Telefaks 22 07 34 44

2.1 Omtalen av private reguleringsforslag etter § 30

Vi mener det er uheldig å gi signal om at private (og offentlige) reguleringsforslag som fremmes etter § 30, er viktigere å prioritere mhp framdrift enn reguleringsforslag fra kommunen selv eller fra andre offentlige myndigheter. Slik vi ser det, er behovet for forutsigbar framdrift minst like viktig for andre planforslag. Hvilken hjemmel en velger å fremme forslaget etter, bør derfor ikke være avgjørende for hvordan planforslaget skal prioriteres i kommunens saksbehandling.

Departementet uttaler blant annet:

"Vegmyndighetene vil for eksempel kunne velge mellom å fremme reguleringsplan etter § 9-4 – med betydelig styring over planprosessen – eller å overlate planprosessen til kommunen etter § 30 og til gjengjeld få større forutsigbarhet for kommunens tidsbruk."

Vi mener det er uheldig at departementet på denne måten bidrar til å tone ned behovet for framdrift i vegplansaker. Dette er vanskelig å forstå siden det i flere sammenhenger er satt fokus på problemet med manglende framdrift i vegplansaker. Vi viser bl.a. til Samferdselskomiteens uttalelser i forbindelse med behandlingen av Samferdselsdepartementets budsjett 2000 og behandlingen av Ot.prp nr 23 (1999-2000) om lov om endringer i vegloven av 21. juni 1963. Begge uttalelsene det vises til er gjengitt i brev fra Samferdselsdepartementet til Vegdirektoratet av 15. mars 2000. Selv om det i uttalelsene konkret er nevnt problem med tidsbruk for trasèavklaring – noe som oftest skjer på oversiktsplannivå – viser uttalelsene at det er politisk fokus på framdrift i vegplanleggingen generelt. Vi viser også til beskrivelsen i kapittel 4.2 i vårt brev av 25. juni 2001 til Samferdselsdepartementet med høringsuttale til Planlovutvalgets første delinstilling.

Vi finner også den gjengitte uttalelsen lite treffende ut fra at hovedformålet med innføringen av § 9-4 nettopp var å sikre nødvendig framdrift i vegplanleggingen, etter at planleggingshjemmelen i vegloven falt bort. Dette er bl.a. presisert i "Retningslinjer for planlegging av riks- og fylkesveger etter plan- og bygningsloven" (T-1057) og i rundskriv om "Ikraftsetting av endringer i plan- og bygningsloven og visse andre arealdisponeringslover" (T-5/89). I selve lovteksten er det i § 9-4 siste ledd også slått fast at: *"Fylkeskommunen og kommunen plikter å gi planforslag fra Statens vegvesen en så rask behandling som mulig"*.

Vi vil også fremheve at den mest brukte – og anbefalte - modellen for ansvars- og rollefordeling mellom Vegvesenet og kommunen i vegplanleggingen er at Vegvesenet utfører det praktiske planarbeidet mens kommunen står for sakbehandlingen med utleggelse av planforslag til offentlig ettersyn og planvedtak. Modellen med at Vegvesenet også står for fremming av planforslaget og øvrig saksbehandling fram mot vedtak benyttes bare unntaksvis. Dette var også forutsatt ved innføringen av hjemmelen i § 9-4. Hvis utviklingen går i retning av en praksis der kommunene nedprioriterer vegplansaker til fordel for reguleringsforslag som fremmes etter § 30, kan dette føre til at Vegvesenet i større grad ser seg tjent med å gjennomføre mer av planprosessen i egen regi for å sikre seg bedre kontroll med framdriften i plansaken.

På bakgrunn av argumentene ovenfor mener vi at det i kommentarene til lovendringene – dersom de blir vedtatt – må presiseres at behovet for raskere og mer forutsigbar saksbehandling gjelder alle planforslag, ikke bare forslag som fremmes etter § 30.

2.2 Omtalen av "tid til sakforberedelse" og "planforslag med lav kvalitet"

Miljøverndepartementet uttaler bl.a.:

"Fristen for behandling av privat forslag om regulering kan medføre at kommuneadministrasjonen i mindre grad får behandlet planforslaget ferdig før førstegangsbehandling i planutvalget. Det kan også tenkes at planforslag må legges fram med lavere plankvalitet enn i dag.

Dette kan oppveies av at kommunen foretar en grundigere behandling fram mot andregangsbehandling i planutvalget. Dessuten vil administrasjonen slippe å behandle saker som avvises i førstegangsbehandlingen, noe som i seg selv kan bidra til mer effektiv ressursinnsats." (Våre understrekninger)

Vi forstår dette slik at Miljøverndepartementet mener at arbeid med å gi planforslaget den kvalitet kommunen anser som nødvendig, kan (og bør) utsettes til andregangsbehandlingen, dersom dette er nødvendig for å overholde fristen for førstegangsbehandling. Slik Vegdirektoratet ser det, vil dette føre til redusert effektivitet i planleggingen. Et lite bearbeidet planforslag ved utleggelse til offentlig ettersyn, øker faren for at det i ettertid må gjøres endringer i planen som innebærer at planen må legges ut til offentlig ettersyn på nytt, eller at det i det minste må gjennomføres ny varsling overfor berørte myndigheter og interesser. Anbefalinger og veiledning fra Miljøverndepartementet i andre sammenhenger går tvert imot i retning av at en bør legge mer arbeid i den tidlige fasen av planarbeidet, for å unngå konflikter og unødvendige ekstrarunder senere i planprosessen.

Vi mener derfor at det i kommentarene til de foreslåtte bestemmelsene bør anbefales følgende:

- I tilfeller hvor kommuneadministrasjonen i samarbeid med forslagsstiller ikke greier få gitt planforslaget god nok kvalitet før førstegangsbehandlingen i planlovutvalget, bør kommunen (dvs. administrasjonen) primært prøve å få til en avtale med forslagsstiller om en utsatt frist, slik lovforslaget åpner for.
- Dersom det ikke lar seg gjøre å bli enige om en utsatt frist, bør forslaget legges fram for planutvalget med innstilling om at forslaget avvises på grunn av at forslaget ikke har god nok kvalitet.

2.3 Frist for førstegangsbehandling av privat reguleringsforslag

Miljøverndepartementet foreslår at det i § 30 andre ledd settes en frist på 12 uker for det faste utvalget for plansaker til å behandle et privat forslag om regulering.

Vegdirektoratet har ingen kommentarer til selve lovforslaget, men viser til våre merknader til omtalen av forslaget ovenfor.

2.4 Rapporteringsordning for reguleringssaker som tar lang tid

Miljøverndepartementet foreslår at at det i § 27-1 nr 2 første ledd tas inn en bestemmelse om at det faste utvalget for plansaker skal underrettes dersom saken ikke er behandlet innen 24 uker etter beslutning om utleggelse til offentlig ettersyn.

Vegdirektoratet er enig med Miljøverndepartementet i at det er vanskelig å sette en skjematisk tidsfrist for kommunens behandling i denne fasen av planprosessen. Vi mener forslaget vil gjøre kommunen mer bevisst på tidsbruken i plansaken, og at den som kommer med planforslag får bedre opplysninger om framdrift. Vi stiller oss likevel tvilende til at det er hensiktsmessig å ha en slik detaljert bestemmelse i selve lovteksten om intern rapportering i kommunen.

3. Frist for innsigelse til reguleringsplan og bebyggelsesplan

Miljøverndepartementet foreslår at det tas inn en bestemmelse i § 27-2 nr 2 andre ledd om at innsigelse skal være sendt innen den fristen kommunen har satt for uttalelse til planforslaget. Endringen vil også gjelde for bebyggelsesplaner.

Vegdirektoratet er enige med Miljøverndepartementet i at innsigelser som fremmes sent i planprosessene skaper problemer for kommunal planmyndighet. Den foreslåtte endringen vil motvirke at innsigelser fremmes sent i planprosessen.

Vi mener imidlertid det ved innføringen av slike frister for innsigelse også må legges større vekt på planmyndighetenes plikt til å involvere berørte statlige fagmyndigheter og andre innsigelsesmyndigheter fra et tidlig tidspunkt i planprosessen. Vi viser blant annet til Norges landbrukshøgskoles innspill om dette og Vegdirektoratets første innspill til Planlovutvalget av 5. juni 2000, hvor vi bl.a. ga følgende beskrivelse

"Statens vegvesen har ønske om å bringes tidlig inn i plan- og byggesaker som kan ha betydning for vegnettet og transportforholdene. Slik situasjonen er idag er mulighetene for tidlig medvirkning variabel.

I noen plansaker som anses som viktige i forhold til interessene Statens vegvesen er satt til å ivareta, involveres etaten først i sluttbehandlingen av planen når planforslaget blir sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn (.....)

Et annet problem ved kommunenes praksis er at det i for liten grad legges vekt på faglige råd fra statlige fagmyndigheter, og at slike råd ofte bare tillegges vekt i den grad de er koblet til et varsel om innsigelse. Denne praksisen innebærer at statlige fagmyndigheter er tvunget til å bruke sin rett til å fremme innsigelse i langt større grad enn ønskelig, for i det hele tatt å komme i dialog med kommunen.

Med dette utgangspunktet, er det ikke uten videre enkelt å forstå at Planlovutvalget har vinklet problemstillingen i retning av at statlige fagmyndigheter i for liten grad viser vilje til å medvirke i den lokale planleggingen. Problemstillingen er nok langt mer sammensatt, selv om det også finnes mange eksempler på saker hvor statlige fagmyndigheter burde bidratt på en mer konstruktiv måte. I mange vegplaner som Statens vegvesen utarbeider, har det f.eks vist seg vanskelig å få andre statlige fagmyndigheter til å gå inn i et forpliktende samarbeid. Flere statlige fagmyndigheter har faktisk - klart i strid med intensjonen og flere bestemmelser i plan- og bygningsloven - uttrykt ønske om ikke å behandle plansaken før planforslaget sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn."

3.1 Behov for nærmere omtale av innsigelsesadgangen ved endring av planforslag etter at forslaget har vært utlagt til offentlig ettersyn

Vegdirektoratet mener det i kommentarene til endringen bør gis nærmere omtale av muligheten for innsigelse i ulike situasjoner der det blir aktuelt å gjøre endringer i planforslaget etter at det har vært ute til offentlig ettersyn. Slike endringer kan bli aktuelle som følge av innspill som kommer inn i forbindelse med høringen.

I situasjoner der endringer gjør det nødvendig å legge planforslaget ut til offentlig ettersyn på nytt, kan det ikke være tvil om at det også må være anledning til å fremme innsigelse innen den nye fristen som settes for uttalelser til endringen.

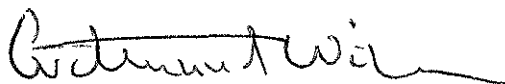
Mer uklar er situasjonen der det er snakk om endringer som ikke gjør det nødvendig med ny utleggelse til offentlig ettersyn, men hvor berørte får anledning til å uttale seg til endringen før vedtak kan fattes. Det må tas stilling til om berørte myndigheter også skal ha anledning til å fremme innsigelse også i forhold til slike endringer, eller om det i disse tilfellene kun skal være mulig å angripe vedtaket med klage på vedtaket.

Endelig kan det være behov for nærmere omtale av muligheten til å gi innsigelse til bebyggelsesplaner i tilfeller der innsigelsesmyndigheten mener forslaget til bebyggelsesplan innebærer en vesentlig endring i forhold til tidligere vedtatt plan, men hvor kommunen anser endringene som mindre vesentlige. Departementet har uttalt at forslaget innebærer at innsigelse ikke kan fremmes ved planforslag som bare medfører mindre vesentlige endringer. Om et forslag innebærer vesentlig endringer eller ikke, kan imidlertid være omstridt. Vegdirektoratet mener derfor at det uansett bør være anledning til å fremme innsigelse til forslag til bebyggelsesplanen innen fristen som er satt for merknader ved utleggelse av forslaget til offentlig ettersyn

3.2 Omtalen av økonomiske og administrative konsekvenser

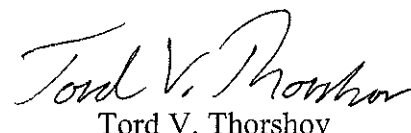
Vegdirektoratet er usikre på om Miljøverndepartementets antakelse om at antallet innsigelsessaker vil gå ned som følge av å innføre en fristbestemmelse er riktig, jf. vår uttalelse til Planlovutvalgets første delinstilling. Som nevnt frykter vi at en ordning med knappere frister kan føre til at det blir reist flere innsigelser. Grunnen til dette er at det blir knappere tid til oppklarende møter mellom innsigelsesorganet og planmyndigheten, og at innsigelsesorganet derfor kan bli usikker på planforslagets virkning på eget ansvarsområde. Denne usikkerheten kan slå ut i flere innsigelser.

Utbyggingsavdelingen
Med hilsen

Per

Lars Aksnes
Utbyggingsdirektør

Tord V. Thorshov